

**LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE VOOR HET ALGEMEEN BIJZONDER
ONDERWIJS**

ADVIES 2015-37

23 februari 2016

Het besluit het vak economie voor havo 3 te schrappen, betreft het algemene beleid dat de school voert met betrekking tot de inrichting van het onderwijs. Voor zo ver dit ter beoordeling van de commissie staat, geldt een marginale toetsing. Met betrekking tot de vraag of de school het vak economie heeft mogen schrappen, stelt de commissie vast dat dit volgens de juiste procedure is gedaan. Voor zo ver de tekortkomingen bij de leverancier liggen, treft de school geen verwijt voor problemen met de internetapplicaties . Gebleken is dat eenmaal verkeerde informatie is ingebracht. De school heeft dit hersteld zodra het werd ontdekt. De school heeft hiermee gehandeld zoals van de school mocht worden verwacht. Tijdens de hoorzitting is verder gebleken dat docenten niet altijd tijdig de gegevens invoeren. Dat is bezwaarlijk voor leerlingen en ouders. De commissie doet op dit punt een aanbeveling. Tot slot vraagt de commissie aandacht voor de communicatie naar de ouders. De schoolleiding gaat er zonder meer van uit dat de MR-ouder-geleding informatie verstrekt aan de ouders. Dit gebeurt echter niet altijd. Bij ingrijpende besluiten zoals een belangrijke wijziging in het onderwijsprogramma dienen ouders in een voldoende vroegtijdig stadium (onder andere door publicatie van de agenda) geïnformeerd te worden. Ouders krijgen dan de kans met de MR te overleggen voordat besluiten worden genomen. De commissie doet op dit punt een aanbeveling. De schoolleiding draagt de verantwoordelijkheid voor informatieverstrekking en kan deze niet – zonder controle – aan de MR of de oudergeleding van de MR overlaten. Indien de schoolleiding vaststelt dat de informatieverstrekking via de MR aan de ouders niet of onvoldoende plaats vindt, dient de schoolleiding, in het bijzonder wanneer het over besluiten zoals hier aan de orde gaat, zijn verantwoordelijkheid te nemen en zelf voor de informatieverstrekking zorg te dragen.

**oordeel van de Landelijke Klachtencommissie
voor het algemeen bijzonder onderwijs
inzake klacht 15-37**

De Landelijke Klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs (verder: de commissie) heeft op 11 november 2015 per e-mail een klacht ontvangen van de heer A. (hierna te noemen: klager). Klager is vader van B. (15 jaar), leerling van C. te Baarn (hierna: de school). De klacht, geregistreerd onder nummer 15-37, is gericht tegen de heer D., rector/bestuurder van de school, hierna te noemen: aangeklaagde.

Procedure

De commissie die de klacht heeft behandeld, bestond uit mr. C. Sjenitzer, voorzitter, mevrouw A. Blik, lid en de heer mr. A. Westendorp, lid.

De commissie heeft op 12 en 13 november 2015 aanvullingen op de klacht ontvangen. Op 16 november 2015 heeft de commissie het door klager ingevulde vragenformulier met diverse bijlagen per post ontvangen.

Aangeklaagde is in de gelegenheid gesteld zich schriftelijk te verweren. Op 25 november 2015 heeft de commissie een verweerschrift inclusief een productie ontvangen. Klager en aangeklaagde hebben op 2 december 2015 nadere reacties ingediend.

Klager en aangeklaagde zijn daarnaast in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten op een op 8 december 2015 te Utrecht gehouden besloten hoorzitting.

Klager was aanwezig, vergezeld van zijn echtgenote, mevrouw E. De aangeklaagde was eveneens aanwezig, vergezeld van mevrouw F., plaatsvervangend rector.

Korte inhoud van de klacht

- 1. Ten onrechte is voor havo 3 het vak economie geschrapt;**
- 2. Er is sprake van willekeur daar waar aan een andere leerling een bonuspunt is verstrekt voor het vak management en organisatie;**
- 3. De school werkt met internetapplicaties die structurele problemen geven.**

Het gaat de klager om de organisatie, communicatie en het beleid van de school.

Ad 1. Economie havo 3 zou slecht aansluiten bij economie havo 4. Ouders hebben dit onbegrijpelijke besluit aan de orde gesteld. In havo 4 moeten de leerlingen een profielkeuze maken. De cijfers van havo 4 tellen mee voor het eindexamen. Economie is een belangrijk vak voor de toekomst van de leerlingen. Omliggende scholen doen dit niet. De voorbereiding op het vak economie in havo 3 stelt niet veel voor.

Tot week 45 is slechts 1 cijfer voor het vak economie behaald. Het cijfer telt zwaar mee voor het eindexamen. Het merendeel van de leerlingen heeft een onvoldoende behaald. De stof voor de eerste repetitie hoort niet thuis bij leerlingen die net aan het vak economie zijn begonnen. Klager heeft tevens vraagtekens bij het lesmateriaal. De leerling had een onvoldoende voor de repetitie die ook weer zwaar meetelt. Het ophalen van cijfers wordt lastig indien de frequentie van de overhoringen en de wegingsfactoren niet veranderen. De overhoringen worden ten onrechte niet besproken met de leerlingen. Het verzoek om naar aanleiding van dit alles met de mentor en schoolleiding in gesprek te gaan, is niet gehonoreerd. Tevens correspondeert de weergegeven reden van het schrappen van het vak economie in havo 3 niet met hetgeen de ouders aan het begin van havo 3 is verteld. De aangeklaagde rector heeft verder niet meer gereageerd toen de klager hem had aangeschreven.

Ad 2. Volgens de andere leerling heeft hij het extra punt gekregen omdat hij die dag jarig was. Volgens de docent van het vak omdat de andere leerling anders onvoldoende staat en dan

misschien het vak laat vallen. De desbetreffende docent heeft de leerling ten onrechte het cijfer zwak gegeven voor het onderdeel “huiswerk”.

De leerling zit echter op een huiswerkinstituut en de docent heeft nog nimmer zijn huiswerk gecontroleerd terwijl dat altijd af is.

Ad 3. Het systeem Som werkt sinds haar introductie in 2013 niet. De leerlingen ontvangen door de wijze van invoer van cijfers (centraal) niet tijdig hun cijfers.

Het PTD (Programma voor Toetsing en Doorstroming) systeem werkt niet. De repetities worden niet (consequent) weergegeven; de wegingsfactoren zijn ook niet bekend. In bovengenoemde vakken en het vak geschiedenis is nog helemaal niets weergegeven. De basis voor planning en bijsturing is daardoor niet aanwezig. De klager heeft dit al vaker aan de orde gesteld.

In het geval van het vak wiskunde was het studiemateriaal incompleet; de toets kon niet goed worden voorbereid. Dat had via een internetprogramma gemoeten; de uitwerkingen waren echter niet aanwezig.

In het PTA (Programma voor Toetsing en Afsluiting) staan voor havo 4 leerlingen praktisch geen gegevens ingevuld. De voorlichting omtrent dit programma is buitengewoon slecht.

Gebleken is dat vanuit de schoolleiding wordt toegestaan dat plannings en geplande vakken worden geschrapt zonder dat de betrokken docent daarover is ingelicht. Gemaakte afspraken tussen docent en leerling komen daardoor weer onder druk te staan met als gevolg dat de leerling de dupe is of kan worden. De leerling heeft dit ervaren toen hij ziek was en een repetitie voor het vak Management en Organisatie moest inhalen.

De aangeklaagde reageert autoritair, weinig oplossingsgericht en niet in het belang van de leerlingen. Het niveau van onderwijs is echter in het gedrang. De leiding is incapabel, heeft geen oog voor problemen dan wel sluit de ogen voor problemen en acht de belangen van de leerlingen ondergeschikt. De klager had alles willen bespreken met de aangeklaagde maar deze is -om niet bekend gemaakte redenen- niet bereid tot een gesprek en wijst alleen op “staand beleid”.

Ex-docenten zijn niet te spreken over de school.

De klager voegt diverse correspondentie toe.

Verweer

Door aangeklaagde wordt naar aanleiding van deze klacht het volgende aangevoerd.

De aangeklaagde gaat niet in op de aantijgingen richting zijn persoon dan wel de rest van de organisatie. De aangeklaagde wijst op de diverse resonansgroepen van ouders, het maandelijks overleg van de directie met de oudergeleding van de MR en de recente boven gemiddelde uitslagen van het medewerkerstevredenheidsonderzoek waarbij met name de relatie met de leidinggevende boven gemiddeld scoort. De aangeklaagde stelt voorts vast dat de examenuitslagen en het bovenbouwrendement de laatste jaren ver boven gemiddeld liggen hetgeen ook voor de door klager genoemde vakken geldt. Aangeklaagde wijst voorts op de klachtenregeling van de school waarvan de kern is dat vermeende problemen principieel en allereerst met de direct betrokkene(n) worden besproken. Daarna is de eerstvolgende leidinggevende aan de orde. De rector-bestuurder komt pas aan bod als de eerdere mogelijkheden geen oplossing hebben geboden. Klager heeft meer dan eens geweigerd met de vakdocenten en/of afdelingsleider in gesprek te gaan.

Voor wat betreft de vakken Economie en Management en Organisatie zijn de desbetreffende vakdocenten kundig en dient het gesprek primair met hen gevoerd te worden. De aangeklaagde heeft verder wel aangegeven waarom het vak Economie uit de lessentabel van havo 3 is geschrapt. De aangeklaagde kan en zal dit niet veranderen. De inhoud van het vak Economie in havo 3 had weinig relatie met de examenstof en was ook geen goede voorspeller voor resultaten in de bovenbouw. Daarnaast zijn er meer vakken die niet in de onderbouw (kunnen) worden aangeboden, maar die wel in de bovenbouw kunnen worden gekozen. Er kan geen relatie worden gelegd tussen de huidige prestaties en het al dan niet gevolgd hebben van Economie in havo 3.

De aangeklaagde bespreekt een aantal onjuistheden.

1. De leerlingen hebben tegenwoordig meer ruimte om missers te compenseren omdat alle cijfers in havo 4 tot een maximum van 30% meetellen voor het schoolexamen.

2. Het merendeel van de leerlingen heeft voor de eerste toets een voldoende gehaald. De toets telt 9% mee op een totaal van 100% in havo 4. Bij deze eerste toets mocht een zelfgemaakt “spiekbriefje” als educatief hulpmiddel worden gebruikt. Toetsen worden altijd nabesproken. Toetsen in dat kader van het schoolexamen worden niet teruggegeven maar worden gedurende een vaste termijn bewaard conform de officiële examenregeling.
3. Het gebruikte lesmateriaal wordt door ongeveer 1 op de 3 scholen gebruikt en is sober doch doeltreffend.
4. Voor Management en Organisatie staan na 3 toetsen 4 van de 27 leerlingen een onvoldoende.
5. Natuurlijk krijgen leerlingen geen bonuspunten in verband met hun verjaardag; wel omdat bij herwaardering daar een valide reden voor was.

Ten aanzien van het PTD en PTD zullen incorrectheden voorkomen hetgeen onverlet laat dat het PTA op 1 oktober op orde was en naar de Inspectie is verzonden. De school heeft een PTD ingevoerd om de leerling nog beter in staat te stellen te kijken wat er van hem in de loop van het jaar wordt verwacht.

SOM is een door veel scholen gebruikte administratieve applicatie die voortdurend extern aangepast en geüpdatet wordt. Dat levert bij tijd en wijle performanceproblemen op maar het systeem is over het algemeen stabiel en levert een belangrijke bijdrage aan de organisatie.

Een aantal uitgevers slaagt er niet goed in hun digitale performance stabiel te houden. Met name bij Noordhoff bestaan de nodige problemen. Daarover wordt bijna wekelijks met de betrokken uitgever gesproken. De school repareert waar mogelijk.

De aangeklaagde constateert dat de klager geen enkel vertrouwen heeft in de school. Los van de bevindingen van de klachtencommissie is het dringend noodzakelijk dat de klager en aangeklaagde met elkaar overleggen hoe er nog een begaanbare weg te creëren valt.

Reactie klager op het verweer

Het is geen kwestie van geen vertrouwen hebben in de school. Het gaat de klager om de organisatie, communicatie en het beleid. De klager heeft klachten en vragen daaromtrent en wil in dat kader de aangeklaagde spreken.

De klager acht een vertrek van de leerling van de school niet aan de orde. De leerling noch zijn ouders hebben voor problemen gezorgd.

De klager geeft aan dat er meer ouders zijn met kritiek. Zij durven het echter pas na afloop van de schoolcarrière van hun kinderen aan de orde te stellen. Ook het vertrek van docenten duidt erop dat er meer aan de hand is.

Klager wijst op een enquête onder ouders van havo leerlingen in het jaar 2014-2015. De resultaten zijn niet positief, met name daar waar het gaat om in hoeverre de mening van de ouders meetelt.

Gelet op de nieuwe situatie zeggen de eindexamenuitslagen uit het verleden niets over die van de toekomst.

De aangeklaagde heeft klager niet eerder gewezen op de klachtenregeling.

Vanwege de aard van de problematiek (niet zozeer vakinhoudelijk) heeft de klager met de aangeklaagde willen spreken.

Klager is niet gebleken wat de goede redenen zijn geweest het vak Economie in havo 3 te schrappen. Klager zijn de doorlopen procedures ten aanzien van dit besluit niet bekend.

De klager gaat verder nog in op een aantal punten en geeft aan dat de aangeklaagde niet op al zijn klachtpunten is ingegaan.

De klager is kort gezegd van mening dat de aangeklaagde zijn organisatie niet onder controle heeft.

De klager wil graag dat er een platform geschapen wordt waarin klachten aan de orde kunnen worden gesteld. Ouders en directie dienen de aan de orde gestelde problematiek nader te bespreken.

De klager voegt diverse correspondentie toe.

Reactie aangeklaagde

Nog nooit heeft een leerling de school hoeven te verlaten vanwege een conflict tussen ouders en schoolleiding. Dat zal ook nooit gebeuren, dat is ook wettelijk volstrekt buiten de orde. De aangeklaagde heeft alleen willen aangeven dat voor een goed functioneren van een leerling op school er vertrouwen nodig is tussen ouders en schoolleiding. Het gaat om het belang van de leerling.

Het verweerschrift is door aangeklaagde als rector/bestuurder opgesteld, en door meer personen beoordeeld. Het toezichthoudend bestuur c.q. de Raad van Toezicht beschikt over de volledige correspondentie.

Het aangehaalde medewerkerstevredenheidsonderzoek peilt de mening van de medewerkers over het reilen en zeilen binnen de school.

De aangeklaagde communiceert wekelijks met de ouders, zowel mondeling als schriftelijk. Daarnaast geeft de aangeklaagde nagenoeg elk jaar les en spreekt hij momenteel 5 leerlingen uit de examenklassen per week. Daarnaast spreekt de aangeklaagde maandelijks de leerlingenraad en de ouder- en leerlinggeleding van de MR. Daarnaast zijn er resonansgroepen en zijn ouders zelfs welkom op een belangrijk deel van de studiedagen.

Binnen de school wordt uitgegaan van wederzijds vertrouwen. Als rector/bestuurder zit de aangeklaagde dicht bij het vuur maar wil de professional ook de ruimte geven, die hem toekomt. Dat er in de dagelijkse praktijk fouten gemaakt worden en dingen misgaan, beaamt de aangeklaagde. De school ontvangt ook regelmatig feedback en kijkt wat zij daarmee kunnen. Grosso modo marcheert de organisatie echter naar tevredenheid van de aangeklaagde en wordt er permanent gestuurd op het verbeteren van processen of inhouden.

Ontvankelijkheid

De school was ten tijde van de voorgevallen feiten en de indiening van de klacht aangesloten bij de commissie. De zoon van klager was op voornoemde momenten leerling van de school.

In het verweer wijst aangeklaagde er op dat in de klachtenregeling van de school is vermeld dat klachten allereerst met de direct betrokkene(n) moeten worden besproken en indien dat geen oplossing biedt met de direct leidinggevenden. Deze regeling laat echter onverlet dat op grond van de wettelijke bepalingen en op grond van de toepasselijke Regeling Landelijke Klachtencommissie voor het Algemeen Bijzonder Onderwijs een klager steeds de bevoegdheid heeft om met voorbij gaan aan de interne regeling van de school zich rechtstreeks te wenden tot de commissie.

De klacht is ontvankelijk.

Oordeel

Op grond van het dossier en hetgeen aan de orde is geweest, met name door wat over en weer is verklaard, tijdens de hoorzitting komt de commissie tot het volgende oordeel.

Ad 1. Het besluit het vak economie voor havo 3 te schrappen, betreft het algemene beleid dat de school voert met betrekking tot de inrichting van het onderwijs. Voor zo ver dit ter beoordeling van de commissie staat, geldt - uitgaande van de deskundigheid van de school - als uitgangspunt dat de bevoegdheid dit soort beslissingen te nemen in eerste instantie bij de school berust. De commissie dient zich bij dergelijke besluiten (in casu een beleidswijziging) terughoudend op te stellen. Alleen wanneer procedure- of andere regels niet zijn gevolgd of wanneer de uitkomst van de beslissing zodanig is dat een besluit in een gegeven geval gelet op alle daarbij betrokken belangen in redelijkheid niet genomen had mogen worden, is er ruimte voor de commissie tot een gegrondverklaring van de klacht te komen.

Met betrekking tot de vraag of de school het vak economie heeft mogen schrappen, stelt de commissie vast dat dit volgens de juiste procedure is gedaan. Er hebben inhoudelijke afwegingen ten grondslag gelegen aan dit besluit. Er is overleg geweest met het docentencorps en alle verdere stakeholders die daarbij betrokken dienen te worden.

Bovendien hebben de diverse geledingen van de MR ermee ingestemd. Men kan het niet eens

zijn met het besluit, maar niet juist is dat dit besluit in het onderhavige geval gelet op alle daarbij betrokken belangen in redelijkheid niet genomen had mogen worden. Dit alles in aanmerking genomen, acht de commissie dit klachtpunt **ongegrond**.

Ad 2. De commissie stelt vast dat het in het onderhavig klachtonderdeel gaat om een andere leerling dan de zoon van klager. De commissie kan dan ook **geen oordeel** uitspreken over dit deel van de klacht.

Ad 3. De commissie merkt op dat voor zo ver de tekortkomingen bij de leverancier ligt, de school geen verwijt treft voor problemen met de internetapplicaties. De commissie is gebleken dat eenmaal verkeerde informatie is ingebracht. De school heeft dit hersteld zodra het werd ontdekt. De school heeft hiermee gehandeld zoals van de school mocht worden verwacht. De commissie acht dit klachtonderdeel **ongegrond**.

Tijdens de hoorzitting is verder gebleken dat docenten niet altijd tijdig de gegevens invoeren. Dat is bezwaarlijk voor leerlingen en ouders. De commissie zal op dit punt een aanbeveling doen.

Tot slot vraagt de commissie aandacht voor de communicatie naar de ouders. De commissie stelt vast dat de schoolleiding er zonder meer van uitgaat dat de MR-ouder-geleding informatie verstrekt aan de ouders. Dit gebeurt echter niet altijd. Bij ingrijpende besluiten zoals een belangrijke wijziging in het onderwijsprogramma dienen ouders in een voldoende vroegtijdig stadium (onder andere door publicatie van de agenda) geïnformeerd te worden. Ouders krijgen dan de kans met de MR te overleggen voordat besluiten worden genomen. De commissie zal op dit punt een aanbeveling doen. De schoolleiding draagt de verantwoordelijkheid voor informatieverstrekking en kan deze niet – zonder controle – aan de MR of de oudergeleding van de MR overlaten. Indien de schoolleiding vaststelt dat de informatieverstrekking via de MR aan de ouders niet of onvoldoende plaats vindt, dient de

schoolleiding, in het bijzonder wanneer het over besluiten zoals hier aan de orde gaat, zijn verantwoordelijkheid te nemen en zelf voor de informatieverstrekking zorg te dragen.

Aanbevelingen

De commissie beveelt het bevoegd gezag aan de schoolleiding op te dragen

1. aandacht te besteden aan het tijdig verspreiden van informatie via de daartoe geëigende internetapplicaties;
2. er voor zorg te dragen dat de (oudergeleding van de) MR tijdig informatie verstrekt aan de ouders of dat de schoolleiding zelf de informatie tijdig aan de ouders verstrekt.
3. maatregelen te nemen die er toe leiden dat docenten tijdig informatie invoeren in het administratiesysteem.

Den Haag, 23 februari 2016

C. Sjenitzer

Voorzitter

D.H.C. Dane-Peeters

Secretaris